7/4241

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/6541
KONU: Yazılı Soru Önergesi

28 ARALIK 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 09.12.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-400-1/5717 sayılı yazısı ile alınan 06.12.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4241-8247/25864 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen, Malatya Milletvekili Muharrem KILIÇ'a ait 7/4241 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
EK-1: Görüş 7/4241 (1 adet- 2 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

7/4241

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Muharrem KILIÇ
Malatya Milletvekili

Önerge No : 7/4241

Mart-Nisan 2004 döneminde ülkemizin Ege, Marmara, İç Anadolu, Doğu Anadolu, Akdeniz ve Karadeniz Bölgelerinde don sel ve kuraklık nedeniyle önemli doğal afetler meydana gelmiş ve çiftçilerimiz büyük mağduriyete uğramıştır.

Malatya ilinde de 4-5 Nisan 2004 tarihinde meydana gelen don olayı nedeniyle, Malatya'daki kayısı ürününün %90'ı zarara uğramıştır.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin 26.04.2004 tarih ve 2177 sayılı yazılarında Malatya'daki kayısı ürününün %90'ının hasar uğradığı ve Malatya çiftçisinin zararının 331 trilyon olduğu belirtilmektedir. Aynı yazıda, Manisa'daki çiftçilerimizin 130 trilyon, Bursa'daki çiftçilerimizin 260 trilyon, Karaman'daki çiftçilerimizin 174 trilyon, Balıkesir'deki çiftçilerimizin 47 trilyon lira, Karadeniz sahil şeridinde yer alan Ordu, Giresun ve Trabzon'daki çiftçilerimizin ise 406 trilyon lira zararının olduğu belirtilmektedir.

İl bazında en büyük zararı, Malatya çiftçilerinin gördüğü kuşkusuzdur. Bu don felâketiyle ilgili olarak 21.04.2004 tarihinde yazılı soru önergesiyle durumu dikkatlerinize sunarak, çiftçilerin mağduriyetlerinin önlenmesi için ne gibi önlemler alınacağını şahsınıza sormuştum.

Durum böyleyken hasar tespiti yapılarak zararları karşılanan illere baktığımızda afete uğrayan illerdeki çiftçilerle, zararları karşılanan çiftçilerin bulunduğu iller arasında açık bir dengesizlik görülmektedir. 2004 yılında kayısı ürününün donması nedeniyle en büyük doğal afeti yasayan Malatya ili ise listede ne yazık ki hiç yer almamaktadır.

11.11.2004 tarihi itibariyle hasar ve ödeme miktarı kesinleşen il sayısı 46 olarak belirlenmiştir. Ödeme listesini incelediğimizde bu yıl içinde afetler nedeniyle 46 trilyon 267 milyar TL ödeme yapıldığı görülmektedir. Bu ödemelerin ise 24 trilyonunun Ordu iline. 12 trilyonunun Giresun iline, 5 trilyonunun Samsun iline. 2.6 trilyonunun ise Trabzon iline ödendiğini görmekteyiz. Yani afetler nedeniyle yapılan ödemelerin %95'i bu 4 ile ödenmiştir. Diğer 42 ile ödenen miktar ise %5'dir(2.6 trilyon).

Karadeniz bölgesindeki çiftçilerimizin zararlarının kısmen de olsa karşılanıyor olması bizi sevindirir. Ancak bu zarar gidermenin özellikle bir bölgeye mahsus olarak yapılmış olması düşündürücüdür. Görülüyor ki afet kapsamında çiftçinin malvarlığının %40'ını kaybetmiş olması şartı keyfi biçimde uygulanmıştır.

Bu bağlamda:
SORU 1) 21.04.2004 tarihinde ki sorumda da belirtildiği gibi don felaketi sebebiyle Malatya'daki çiftçilerimizin mağduriyetinin giderilmesi için alınan tedbirler nelerdir?

SORU 2) 2004 yılında en büyük doğal afeti Malatya çiftçisi yaşadığı halde Malatya çiftçilerine ödeme yapılmamasının nedenleri nelerdir?

CEVAP 1-2) Malatya İlinin Merkez,Akçadağ, Arapgir, Arguvan, Battalgazi, Darende, Doğanşehir, Doğanyol, Hekimhan, Kale, Pütürge, Yeşilyurt ve Yazıhan İlçelerinin 3-4 Nisan 2004 tarihlerinde sıcaklıkların -3 ila -12 °C arasında seyretmesi sonucunda; dağ köyleri hariç, rakımın düşük olduğu alanlardaki kayısı ağaçlarının % 50-100 oranında zarar gördüğü yapılan ön tespitler ile belirlenmiş ve Bakanlığımıza afet ihbarı olarak intikal etmiştir.

Adı geçen İlçelerde 2090 sayılı Kanun gereği yapılan hasar tespit çalışmalarının sonucunda tüm tarımsal varlığı dikkate alınarak yapılan değerlendirmelerde zarar oranının % 40'ın altında kaldığı 7 No'lu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenmiş ve Bakanlığımıza intikal etmiştir. Söz konusu Komisyon Kararında toplam 25.334 çiftçi ailesinin 670.328 dekar kayısı bahçesinde 301.192.707.000.000 TL. tutarında zarar meydana gelmiş ancak çiftçilerin genel zarar oranının % 40'ın altında kalması nedeniyle yardım yapılamamıştır.

Ayrıca Kuluncak ve Arapgir İlçelerinde Mayıs ve Haziran aylarında dolu nedeniyle kayısı bahçeleri ve hububat ekilişlerinde meydana gelen zarar ile ilgili tüm tarımsal varlığı dikkate alınarak yapılan değerlendirmelerde zarar oranının % 40'ın altında kaldığı 8 No'lu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenmiş ve Bakanlığımıza intikal etmiştir. Söz konusu Komisyon Kararında toplam 447 çiftçi ailesinin 11.835 dekar kayısı, bağ ve buğday alanlarında 2.528.155.000.000 TL. tutarında zarar meydana gelmiş ancak çiftçilerin genel zarar oranının % 40'ın altında kalması nedeniyle yardım yapılamamıştır.

Bakanlığımızca yürütülen 2090 sayılı Kanuna göre çeşitli tabii afetler nedeniyle tarımsal varlıkları % 40'ın üzerinde zarar gören, tarım ve tarım dışı diğer gelirleri ile zararını karşılayamayacak durumda olduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenen çiftçilere ödenek imkanları çerçevesinde yardım yapılmaktadır.

SORU 3) Bölgeler ve iller arasında keyfi uygulamalar yapan görevli ve yetkililer hakkında ne yapmayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 3) Bütün İllerde, 2090 sayılı " Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında" Kanun ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan Yönetmelik hükümlerine göre hasar tespit çalışmaları yapıldığından, bölgeler ve İller arasında keyfi uygulamalar yapılması söz konusu değildir.

2090 sayılı Kanunun 3. maddesi; tabii afetlerlerden zarar gören çiftçilerin zarar ve ziyanlarının mahiyetini, oranlarını ve tutarlarını tespit etmeye, çiftçinin ödeme gücüne göre karşılama şekillerini belirlemeye her İl ve İlçede kurulan Hasar Tespit Komisyonlarını yetkili kılmıştır.